

Реферат
на магістерську роботу
«Особливості розвитку емпатії у педагогічних працівників»
магістрантки спеціальності 053 Психологія
Гринченка Андрія Вікторовича

Обсяг роботи – 74 с. **Кількість таблиць** – 2 табл. **Кількість рисунків** – 5 рис. **Список використаних джерел** – 67 найменувань.

Об'єкт дослідження – емпатія як психологічний феномен.

Предмет дослідження – особливості розвитку емпатії у педагогічних працівників.

Мета дослідження – визначити сутність поняття «емпатія» та розкрити особливості розвитку емпатії у педагогічних працівників.

Завдання дослідження: визначити сутність поняття «емпатія»; розкрити специфіку емпатії у педагогічних працівників та виокремити чинники, які впливають на її прояв; дослідити особливості прояву емпатії у педагогічних працівників та чинники, які впливають на неї; розробити психологічні рекомендації для розвитку емпатії у педагогічних працівників.

Методи дослідження: теоретичні (теоретичний аналіз та синтез, систематизація, порівняння і узагальнення даних наукових джерел); емпіричні методи; методи обробки та інтерпретації даних; вивчення та систематизація методів, засобів та прийомів психологічного навчання.

Теоретичне значення результатів дослідження полягає у визначенні основних підходів до визначення поняття «емпатія»; розкритті сутності та основних складових емпатії у педагогічних працівників та чинники, які впливають на її прояв.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що розроблені рекомендації будуть сприяти розвитку емпатії у педагогічних працівників. Апробований у дослідженні методичний інструментарій може стати основою моніторингу рівня прояву емпатії у педагогічних працівників.

Висновки. Емпатія – це позараціональне пізнання однією людиною внутрішнього світу інших людей (відчуття, вчування). Здібність до такої діяльності є необхідною умовою розвитку такої компетентності особистості як проникливість, що є надзвичайно актуальним для професій системи «людина-людина». Емпатію в психології вважають соціальною емоцією, особистісною рисою, властивістю чи здібністю людини; розуміють її як процес чи стан. За схожістю її порівнюють із симпатією, інтуїцією, психологічним тактом, рефлексією, ідентифікацією, ін. Під емпатією (як складним психологічним феноменом) найчастіше розуміють: процес розуміння психічного стану іншої людини; вміння поставити себе на її місце і відчувати все (думки, почуття, сенси, ін.), як відчуває ця людина; переживання цього стану разом з нею так, ніби вона сама все відчуває; співчуття до іншої людини з приводу її страждання, що трансформується у бажання їй допомогти; У психології додається ще одна ознака емпатії: повідомлення людині, яка переживає негативні події чи життєві ситуації повноти «входження» психолога у її емоційний стан, та відчуття, що клієнта насправді чують і розуміють. Було з'ясовано, що емпатія - це важлива особистісно-професійна якість, значуща інтегральна характеристика професійного становлення майбутнього психолога, яка реалізується в здібностях розуміти емоції. Виявлено, що розвиток емпатії педагога обумовлює його професійне зростання. Розвивати емпатію доречно не лише в період професійної діяльності психолога, а ще в процесі навчання у вищому навчальному закладі. Доведено, що переважна більшість опитаних педагогічних працівників (82,26 %) мають середній рівень емпатійних здібностей. У свою чергу, лише 11,29 % опитаним педагогічних працівників притаманний високий рівень емпатійних здібностей. 6,45 % опитаним педагогічних працівників притаманний низький рівень емпатійних здібностей. Важливо відмітити той факт, що ні хто з педагогічних працівників немає дуже низького рівня емпатійних здібностей. Розроблено психологічні рекомендації для педагогічних працівників щодо підвищення рівня емпатії.

Ключові слова та словосполучення: емпатія, емоційна усвідомленість, емоційна зрілість, емоційний інтелект.